

Proč církev potřebuje biblickou školu? Posud'te sami!

Úvahy | 19.8.2018 @ 2.38

(1) Protože čelíme nejen intelektuálnímu fiasku

Teprve po přečtení knihy Vytržení od Sergeje Mihál'a, sepsání příslušných recenzí (vizte [recenzi](#), [dodatek](#) a [sérii](#)) a sledování diskusí jsem zjistil, jak děsivě široce tento na první pohled benigní úlet české letniční zasáhl. I když šlo o totální intelektuální fiasko a i když se na žádný z klíčových protiargumentů ani mně, ani nikomu jinému, nedostalo ze strany četných zastánců kloudné odpovědi, mnoho věřících se pokračovalo opájet tím, co je prokazatelně nesmyslem a nekřesťanskou herezí.

Není to jen přítomnost hereze, co mne pobuřuje, jako spíše skutečnost, že žádná denominace v ČR, pokud je mi známo, nevydala proti knize oficiální nótu a že řada vedoucích Mihál'ovu službu buď schvaluje, anebo přinejmenším není schopna se od ní distancovat. Toto heretické šílenství tak páchá tím více škod, čím déle se protahuje.

Jediný pozitivní důsledek této nešťastné epizody spočívá v tom, že více než cokoli jiného zdůraznila potřebu kultivace (nejen) letničního biblického vzdělávání. Člověk, který poctivě absolvuje alespoň jeden rok na VOŠMT, si již nebude moci myslet, že fáze měsíce a postavení hvězd jsou ukazatelem eschatologických událostí. Takový člověk bude mít dobrou základní představu o (snad i nejen) evangelikálních názorech na druhý příchod a bude radostně očekávat na zvuk polnice klidně i mimo rytmus židovských svátků.

Hereze, jako je tato, budou přicházet i nadále. Přijde Mihál' 2, 3, a 4. Nu a sami považte, zda je v pořádku, aby proti nim na svém ušmudlaném blogu musel brojit jeden narcis se spasitelským komplexem namísto celé generace mladých vedoucích, kteří se nezaleknou boje za duchovní i doktrinární zdraví církve? Posud'te sami!

(2) Protože nastupující generaci ohrožuje Morální terapeutický deismus

Před více než rokem jsem v [PR článku](#) na tomto blogu zmínil nebezpečí, jímž je Morální terapeutický deismus. Jde o dejme tomu věroučný proud, který vzniká smísením křesťanství s populární kulturou tam, kde v křesťanství věrouka chybí. MTD, před nímž varuje i Rod Dreher ve své [Benediktově cestě](#), v zásadě říká:

1. Existuje Bůh, který stvořil svět, řídí ho a dohlíží na pozemský život člověka.
2. Bůh chce, aby byli všichni lidé hodní, milí a féroví k sobě navzájem, jak to učí Bible a většina ostatních náboženství.
3. Hlavní životní cíl je být šťastný a se sebou spokojený.
4. Bůh nemusí být nějak zvláště zapojen do života jednotlivce, pokud ho není potřeba k vyřešení nějakého problému.
5. Dobří lidé jdou po smrti do nebe. ([Smith & Denton, 199](#))

Jasně, ortodoxní křesťanství není úplnou negací těchto tezí. Křesťanství například neříká, že „hlavní životní cíl je být nešťastný“ (srov. bod 3). Je to tu ale asi jako v tom ráji, kde v konverzaci hada s Evou vyvstal z nevědomosti na jedné straně a zlomyslnosti na straně druhé docela zásadní odklon od reality. Bůh nejen dohlíží na svět, ale má s ním také plán. Bůh chce, aby byli lidé nejen hodní, ale také znovuzrození z vody a z Ducha. Cílem života je být šťastný v Božím království. Bůh nemusí být zapojen do života jednotlivce, ale může! Nu a dobří lidé jdou po smrti všichni do pekla. Pouze Boží svrchovaná milost je může zachránit. (Zdůrazňuji, že jde o Boží svrchovanou milost, která se neřídí čímsi názorem :-)

Takový je pouze nástřel normálních křesťanských pravd, které jsou v teorii i praxi s MTD v příkrém rozporu.

Situace v dnešní církvi klade na mladé služebníky extrémně vysoké požadavky, pokud jde o charisma a styl a mimořádně nízké požadavky, pokud jde o charakter a teologickou informovanost. Inteligentní lidé, kteří milují Pána a Bibli, jsou válcováni namelírovanými mydlifousy, jimž stačí mrknout očkem, aby se polovina náctiletých dívek v sále musela jít

upravit. Přirozené charisma je samozřejmě dobrý dar a lze jej náležitě využít. Avšak bez struktur, které církvi předají obsah křesťanského učení, charisma nestačí.

Jak bylo naznačeno, tento problém není ani tak problém věrouky, jako spíše problém vize. Biblické vzdělávání na VOŠMT je příspěvkem k vizi ortodoxní stability tváří v tvář rozpadu hodnot a idejí, jemuž čelí církve, když svou mládež nechává propadat Morálnímu terapeutickému deismu. Záleží na tom, čemu přesně věří lidé, kteří budou za 10 až 20 let tvořit produktivní vrstvu letniční církve? A je rok nebo tři roky na biblické opravdu velká životní oběť pro člověka, který chce uvědoměle věřit? Posuďte sami!

(3) Protože evangelium je potřeba interpretovat

Křesťanská víra obsahuje řadu otázek, na které neexistuje úplně jednoduchá odpověď. Jejich zamlčování je běžnou a leckdy pochopitelnou taktikou, neboť jsou to otázky, do nichž se nezralý křesťan nemusí až tak moc zaplétat podobně jako prvňák nepotřebuje vědět mnoho o kvantové teorii. Tím tyto otázky ale nezmiří a neschopnost zabývat se jimi naznačuje prázdnotu teoretického základu, podobně jako neschopnost zabývat se teoretickou fyzikou naznačuje selhání vzdělávacího systému na nižších příčkách.

Jednou z takovýchto otázek je třeba problém dobra a zla. Je Bůh dobrý, když dopouští zlo? Resp. jak vlastně víme, že je Bůh dobrý? Další otázkou je vztah Starého zákona k Novému. Co ze Starého je pro nás závazné a pokud nic, jak a proč ho číst? Další otázkou je působení Ducha svatého. Kdy a co činí, v závislosti na čem a proč vlastně? K čemu je dar jazyků? A je důkazem křtu Duchem svatým? A propos, jsme vlastně ještě letniční, pokud zde nezvoláme jasné ano? A pokud jimi i tak jsme, v čem naše letniční teologické dědictví spočívá? Další a zřejmě ústřední otázkou je Kristovo dílo spásy. Jak je možné, že by na mne měla mít objektivní vliv čísi smrt a vzkříšení, a to pouze tehdy, pokud ve všeobecný dosah těchto událostí věřím a sympatizuji s jejich hlavním aktérem?

Toto jsou otázky opravdu nesnadné a heslovité odpovědi na ně neexistují. Jejich přítomnost nás upozorňuje na to, že křesťanství je dnes stejně jako na počátku de facto nikoli emoce, nikoli aktivita a nota bene nikoli jen cesta k duchovnímu osvícení (byť to je nezbytné), ale především učení, v němž sice je duchovní osvícení předpokladem i důsledkem, avšak které zůstává vždy teoretické a racionálně pochopitelné. Je například možné říci, že otázka ta a ta je tajemstvím, že jde o mystérium, jenž je v současnosti mimo dosah naší empirie a logiky. Není na tom nic zvláštního, i teoretická fyzika je takových „mystérií“ plná. Není však možné říci, že ta a ta otázka se nesmí pokládat a není možné dát na otázku takovou odpověď, která je prostě i dle pravidel náboženské teorie nesmyslná či intelektuálně pitvorná.

Nesnažím se zde naznačit, že člověk musí „mít titul“, aby mohl být křesťan a použitím slov jako „logika“ či „intelektuální“ nechci zkonstruovat jakýsi vyšší práh na cestě lidí za Kristem. Bůh mne toho chraň! Já sám jsem nedouk a nedochůdce, který se modlí jen za to, aby s ním Pán Bůh ještě nebyl hotov. Snažím se jen poukázat na to, že křesťanství je ve své podstatě teorie, kterou musí člověk z Boží milosti pochopit a porozumět jí. Nezáleží na tom, jak vášnivě a okázale budeš vykládat své svědectví či kázání, protože bez řádného porozumění duchovním a teologickým zákonům bude tvůj projev pouze motivace a slovní ekvilibristika, čili medvědí služba pro ty, které opravdu zajímá, kdo je Ježíš a co je Jeho vůle.

Biblická škola je místem, kde se schopnosti kritického uvažování a porozumění abstraktním konceptům rozvíjí, a to spolu s důrazem na praktickou zkušenost víry. Umíme evangelium srozumitelně a poctivě vysvětlit? Umíme jej interpretovat? Posuďte sami!

(4) Protože na letniční identitě záleží

Letniční hnutí vzniklo na počátku dvacátého století během probuzení v Topece v Kansasu a na Azusa Street v Los Angeles, odkud se následně rozšířilo do celého světa. Jeho kořeny byly wesleyánské, ne reformované. Od počátku se profilovalo jako svérázný a soudržný celek nejen proti liberálním modernistům, ale také proti cessacionistickým fundamentalistům. Začlenění letničních do Národní asociace evangelikálů v USA a mísení s charismatickými vlnami tyto jasné hranice poněkud narušilo, ne však zcela zbořilo. Stále se dá hovořit o klasickém pentekostalismu jako o čemsi pozoruhodném a žádoucím. Důraz na plné evangelium o čtyřech až pěti „cípech“, radikální anticessacionismus, který říká, že cokoli, o čem

čteme v Bibli, se může opět stát i nám, důraz na knihu Skutků a na Ježíše samotného, eschatologická, nikoli imperialistická vášně pro misii, radikální důraz na rovnost pohlaví, ras a společenských tříd. To vše jsou devizy, které činí letniční hnutí letničním. Vedle toho jsou zde specifika teologická, ortopraktická a ortopatická, o nichž by bylo mnoho co hovořit a dále je rozvíjet. Důležité však je uvědomit si, že být „letniční“ znamená více než, řečeno banálně, „věřit v Ducha svatého“.

Je nicméně jisté, že pokud se o letničních specifických hovořit nebude, pak jednoduše vymizí a klasické letniční hnutí se rozpustí v celosvětovém charismatismu. K tomuto trendu, který již započal, nepřispívá celosvětově příliš pomalá schopnost letničních produkovat komplexní teologickou diskusi na půdě letničních teologických seminářů a následně tuto diskusi široce popularizovat. Ano, pokroky zde jsou, avšak velmi slabé ve srovnání např. s Jižními baptisty, jejichž výkonná mašinerie různých ministries, nakladatelství a vzdělávacích institucí již není explicitně cessationistická, protože se pro mladou generaci letničních stává náhražkou mateřského mléka. Vedle Jižních baptistů jsou zde samozřejmě další baptisté a evangelikálové např. z Anglikánské církve, takže již není výjimkou, že mladý letniční pastor má v knihovně Craiga Keenera a N. T. Wrighta, kteří rozhodně nejsou letniční, zatímco Land, Yong, Kärkkäinen, Arrington, Macchia, Chan, Faupel, Archer a další mu unikají, a to protože jsou mu neznámí, nedostupní či nesrozumitelní.

I v řadách letničních nakonec můžeme vidět mírný chaos, pokud jde o definici hranice hnutí. Když například slyšíme, že Amos Yong je pokládán za předního kreativního letničního teologa, a to i když Yong neafirmuje doktrínu následné zkušenosti, hovoří o přehodnocení genderových koncepcí, sám sebe již definuje jako takměř pravoslavného a v mezináboženském dialogu se vydává dále, než by se většině letničních líbilo, můžeme se ptát, kdo všechno ještě také letniční je a kdo tedy už ne.

Nechápejte mne prosím špatně: Jsem dalek špehování Vašich osobních knihoven a nehodlám co inkvizitor licencovat služebníky pouze výměnou za dokonalý souhlas s position papers od AoG. Nechci ani ostrakizovat např. zmíněného Yonga, který je přes své zvláštnosti jednou z největších kapacit v letniční teologii (ať už letniční je či nikoli) a u nějž očekávám, že ještě neřekl poslední slovo. Jsem horlivým zastáncem upřímné diskuse, ekumenismu, mezidenominační spolupráce a excelentních sousedských vztahů s ostatními tradicemi víry. Nicméně abych měl se sousedem dobré vztahy, musím především velmi dobře vědět, kde přesně padla měrná lana našich pozemků a rozeznat dveře jeho ložnice od dveří své vlastní ložnice, abych se snad ani náhodou nesplet. Bylo by ostudou, pokud bych například nabídl sousedovi pomoc se zahrádkou, ale půjčoval bych si osivo, motyky i boty a nakonec mu celou úrodu snědl. Nebyl bych pak víc než jeho špatný nádeník. Bylo by naopak radostné pozvat souseda k sobě domů a mít tam uklizeno a napečeno.

Tím chci říci, že biblická škola může pomoci s ukotvením v základních kamenech letniční víry, kterou je potřeba kultivovat po stránce praktické zkušenosti i po stránce radostného vyznání přesně formulované víry. Nebude-li letniční víra jasně formulována, pak prostě zanikne a to, co po ní zůstane, již nebude letniční. Chceme být letniční? Nebo je to jedno? Posuďte sami!

<https://selah.diet/uvahy/potrebuje-cirkev-biblickou-skolu-posudte-sami/>